

चारु हारि रुचिरं मनोहरं वल्गु कान्तमभिरामबन्धुरे ।	
वामरुच्यसुषमाणि शोभनं मञ्जुमल्लुलमनोरमाणि च ॥	१४४४
साधुरम्यमनोज्ञानि पेशलं हृद्यसुन्दरे । काम्यं कञ्चं कमनीयं सौम्यं च मधुरं प्रियम् ॥	१४४५
व्युष्टिः फलमसारं तु फल्गु शून्यं तु रिक्तकम् । शून्यं तुच्छं वशिकं च निबिडं तु निरन्तरम् ॥	१४४६
निविरीसं घनं सान्द्रं नीरन्ध्रं बहलं दृढम् । गाढमविरलं चाथ विरलं तनु पेलवम् ॥	१४४७
नवं नवीनं सद्यस्कं प्रत्यग्रं नूतनूतने । नव्यं चाभिनवे जीर्णे पुरातनं चिरंतनम् ॥	१४४८
पुराणं प्रतनं प्रज्ञं जरन्मूर्तं तु मूर्तिमत् । उच्चावचं नैकभेदमतिरिक्ताधिके समे ॥	१४४९
पार्श्वं समीपं सविधं समीपाभ्याशंसवेशान्तिकसंनिकर्षः ।	
सदेशमभ्यप्रसनीडसंनिधानान्युपान्तं निकटोपकण्ठे ॥	१४५०
संनिकृष्टसमर्थादाभ्यर्णान्यासन्नसंनिधी । अव्यवहितेऽनन्तरं संसक्तमपटान्तरम् ॥	१४५१
नेदिष्ठमन्तिकतमं विप्रकृष्टपरे पुनः । दूरेऽतिदूरे दविष्ठं दवीयोऽथ सनातनम् ॥	१४५२
शैश्वतानश्वरे नित्यं ध्रुवं स्थेयस्त्वतिस्थिरम् । स्थाव्रु स्थेष्ठं तत्कूटस्थं कालव्याप्येकरूपतः ॥	१४५३
स्थावरं तु जङ्गमान्यज्जङ्गमं तु त्रसं चरम् । चराचरं जगदिङ्गं चरिष्णुश्चाथ चञ्चलम् ॥	१४५४
तरलं कम्पनं कम्पं परिप्लवचलाचले । चटुलं चपलं लोलं चलं पारिप्लवास्थिरे ॥	१४५५
ऋजावजिह्वप्रगुणाववाप्रेऽवनतानते । कुक्षितं नतमाविद्धं कुटिले वक्रवेष्टिते ॥	१४५६
वृजिनं भङ्गुरं भुग्नमरालं जिह्वमूर्तिमत् । अनुगेऽनुपदान्वक्षान्वञ्ज्येकाक्येक ऐक्यकः ॥	१४५७
ऐक्यात्तानायनसर्गाग्राण्यैकामं च तद्रतम् । अनन्यवृत्तैकायतनगतं चापाद्यमादिमम् ॥	१४५८
पौरस्त्यं प्रथमं पूर्वमादिरग्रमथान्तिमम् । जघन्यमन्त्यं चरममन्तपाश्चात्यपश्चिमे ॥	१४५९
मध्यमं माध्यमं मध्यमीयं माध्यंदिनं च तत् । अभ्यन्तरमन्तरालं विचाले मध्यमान्तरे ॥	१४६०
तुल्यः समानः सदृक्षः सरूपः सदृशः समः । साधारणसधर्माणौ सवर्णः संनिभः सदृक् ॥	१४६१
स्युरुत्तरपदे प्रख्यः प्रकारः प्रतिमो निभः । भूतरूपोपमाः कैशः संनीप्रप्रतीतः परः ॥	१४६२
औपम्यमनुकारोऽनुहारः साम्यं तुलोपमा । कक्षोपमानमर्चा तु प्रतर्मायातना निधिः ॥	१४६३
छाया छन्दः कायो रूपं बिम्बं मानकृती अपि । सूर्मि स्थूणायः प्रतिमा हरिणी स्याद्विरण्मयी ॥	१४६४
प्रतिकूलं तु विलोममपसव्यमपष्ठुरम् । वामं प्रसव्यं प्रतीपं प्रतिलोममपष्ठु च ॥	१४६५
वामं शरीरेऽङ्गं सव्यमपसव्यं तु दक्षिणम् । अवाधोच्छृङ्खलोद्दामा नियञ्जितमेनर्गलम् ॥	१४६६
निरङ्कुशे स्फुटे स्पष्टं प्रकाशं प्रकटोल्बणे । व्यक्तं वर्तुलं तु वृत्तं निस्तलं परिमण्डलम् ॥	१४६७
बन्धुरं तून्नतानतं स्थपुटं विषमोन्नतम् । अन्यदन्यतरद्भिन्नं त्वमेकमितरञ्च तत् ॥	१४६८
करम्बः कबरो मिश्रः संपृक्तः खचितः समाः । विविधस्तु बहुविधो नानारूपः पृथग्विधः ॥	१४६९
त्वरितं सत्वरं तूर्णं शीघ्रं क्षिप्रं द्रुतं लघु । चपलाविलम्बिते च झम्पा संपातपाटवम् ॥	१४७०
अनारतं त्वविरतं संसक्तं सततानिशे । निलानवरताजस्त्रासक्ताश्रान्तानि संततम् ॥	१४७१
साधारणं तु सामान्यं दृढसंधि तु संहतम् । कलिलं गहने संकीर्णे तु संकुलमाकुलम् ॥	१४७२

१. रमणीयमपि. २. लडहोऽपि. ३. शाश्वतिकमपि. ४. अवगणोऽपि. ५. एकशब्दस्य तानादिभिरन्वयः.
 ६. मध्यंदिनमपि. ७. काशशब्दः समादिभ्यः परो योज्यः. ८. प्रतेः परत्र कृतिपर्यन्ता योज्याः. ९. निरर्गलमपि.
 १०. बहुरूप-पृथग्रूप-नानाविधा अपि.